

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84.—, polletno Din 41.—, mesečno Din 7.—. Rokopišov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, dne 25. oktobra 1930.

Štev. 43.

Potreba industrijalizacije države.

Medtem ko se vse evropske industrijske države bore z vsemi silami za povzdigo lastnega kmetijstva, ki naj bi omejilo uvoz poljedelskih produktov v njihove države, je tudi pri nas na merodajnih mestih prodrlo spoznanje, da naša gospodarska rešitev ne leži toliko v dviganju in pospeševanju izvoza, kolikor v pomnožitvi konsuma v notranjosti države.

Nkakor ne moremo odrekati zlasti našemu Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine in drugim merodajnim činiteljem njihovih velikih zaslug na polju zunanje trgovine. A kaj, ko vsi njihovi napori ne rodijo zasluženega uspeha, ker se vse srednjeevropske industrijske države krčevito branijo baš tistih produktov, ki jih mi izvažamo, to je: poljskih pridelkov. Konkurenca drugih agrarnih držav pa, ki navzlic vsem dosedanjim konferencam neprestano znižujejo cene, onemogoča prodajo naših poljskih pridelkov v inozemstvo po vsaj deloma primernih cenah.

Naša vlada pripravlja ob sodelovanju vseh rešornih ministrov ter s pomočjo vseh prizadetih gospodarskih korporacij zakon o pospeševanju industrije v državi.

Lahko trdimo, da je izvedba tega zakona v gospodarskem oziru največjega pomena med vsemi, doslej izdanimi zakoni in edina, res prava pot k izboljšanju sedanjega gospodarskega stanja. Nikakor ne smemo prezreti velikega števila brezposelnih, ki bodo ob razšir-

jenju industrije dobili zaslužek, vsled česar bo zvišana njih konsumna moč. Naša zunanja trgovina pa bo ob uvedbi potrebne industrije izboljšana v toliko, da se bo znižala postavka uvoza inozemskih industrijskih pridelkov, dočim se bodo naši lastni izvozni produkti vsled zvišanega notranjega konsuma lahko v veliko večji meri in ob mnogo ugodnejših cenah prodali in porabili doma. Še posebej velja to za premogovnike, ki so ustavili ali vsaj omejili obratovanje; njih premog bo lahko porabila razvita domača industrija.

Ne moremo še govoriti o tem, na katerih principih bo zgrajen novi zakon, vendar nam dajejo imena zmognih gospodarskih strokovnjakov in načelo sporazumnega sodelovanja med vsemi panogami domačega gospodarstva jamstvo, da se bodo pri sestavi tega zakona upoštevale vse gospodarske koristi in potrebe ter da bo zakon ob upoštevanju teh tudi dosegel svoj popolni namen.

Vodilna misel zaščite in pospeševanja domače industrije je, da naj uživa čim večjo zaščito ona industrija, ki ima v naši državi vse pogoje za uspešen razvoj in poleg tega tiste industrijske panoge, ki so potrebne za narodno obrambo, dočim naj se zaščita onih industrijskih panog, ki v naši državi nimajo pogojev za obstanek in uspešno konkurenco z izdelki inozemske industrije, omeji na minimum.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Praktična vrednost angleškega načina konfokorenla pride prav do posebnega izraza pri računih, katerih debetno stanje se po večkrat izpremeni v kreditnega in obratno.

Dočim moramo pri nemškem in francoskem načinu (ob različnem obrestovanju kreditnega in debetnega stanja) ob vsaki izpremembi, ki povzroči, da iz dolga nastane dobroimetje (ali obratno), zaključiti račun obrestnih števil in izračuna; obresti, nam pri angleškem načinu tega ni potreba storiti, ker so vse obrestne številke debetnega stanja zbrane v debetnem, kreditnega pa v kreditnem stolpcu.

Tudi redno zaključevanje tekočega računa po angleškem načinu je vsled te prednosti močno olajšano.

Radi lažjega umevanja naj služi še dodatek v drugem polletju, ko se je debetno stanje računa izpremenilo v kreditno. (Glej opis islega slučaja pri nemškem načinu!).

Ob zaključku prvega polletja je znašal računovodetnikov dolg Din 28.110-08 ter smo to vsoto prenesli na novootvoren račun in jo valutirali z 30. VI. (V obrazcu se je pomotoma valutiralo s 30. VII., kar so naši čitatelji gotovo že opazili in popravili.).

Dne 15. VIII. pa je računovodetnik plačal na račun znesek Din 32.000—; tedaj več kot je znašal njegov dolg na glavnici. Za to vsoto smo ga priznali in odbili od nje manjšo, debetno vsoto ter našli, da znaša stanje njegovega računa po tem vplačilu znesek Din 3889-92 njemu v dobro. Zato vpišemo v stolpec »stanje« to vsoto, še prej pa smo prečrtali minus pred tem zneskom in ga izpremenili v plus, ki znači, da je sledeče, izkazano stanje kreditno (računovodetnikovo dobroimetje).

V zvezi s tem vpisom smo izračunali tudi število dni, ki prihajajo za obrestovanje prejšnjega (debetnega) stanja v poštvo do sedanjega novega vpisa ter smo dobili 46 dni (od 30. VI. do 16. VIII.) in izračunali obrestne številke (12.931), za katere smo račun obreme-

nili v debetnem stolpcu obrestnih števil.

Ker v drugem polletju ni prišlo do nadaljnih izprememb, je stanje glavnice ostalo tudi do konca leta neizpremenjeno.

Ob letnem zaključevanju (31. XII.) izračunamo najprej število dni, ki pridejo za obrestovanje tega stanja v poštvo (od 16. VIII. do 31. XII.), in dobimo 134 dni. Ker je stanje računa kreditno, so tudi obrestne številke kreditne.

Pred zaključkom nam preostane še izračunavanje obresti. Mi računamo za kredite (dolgove) našim računovodetnikom 6%, za njihove naložbe (dobroimetje) pa 5% obresti. V našem slučaju smo imeli pre jdebitno stanje, ki se je vsled vplačila višjega zneska izpremenilo v kreditnega; vsled tega imamo tu dvojne obresti, kar nam kaže že stolpec obrestnih števil sam.

Najprej izračunamo 6% obresti od debetnih števil, ki znašajo 215-52 Din ter za to vsoto računovodetnika obremenimo ob zaključevanju. Kreditno stanje glavnice je vsled tega za to vsoto zmanjšano ter znaša dobroimetje Din 3674-40. Radi izenačenja obrestnih števil prenesemo ob tej obremenitvi tudi vsoto debetnih obrestnih števil, od katerih smo pravkar izračunali obresti (12.931), v kreditni stolpec.

Stanje kreditnih obrestnih števil pa, od katerih imamo izračunati 5% obresti, kaže 5212. Za 5% obresti od teh števil imamo ob zaključevanju računovodetnika priznati, kar storimo s tem, da ga za znesek Din 72-38, ki odgovarja 5% obrestim teh števil, priznamo v kreditnem denarnem stolpcu. Stanje glavnice se je vsled tega vpisa zopet izpremenilo in znaša po pribitku tega dobropisa zopet + Din 3746-78. V svrhu izenačenja stolpca obrestnih števil prenesemo obenem s tem dopropisom vsoto kreditnih obrestnih števil, od katerih smo izračunali obresti (5212) v debetni stolpec.

Predno ob zaključevanju potegnemo seštevne črte, vpišemo še radi izena-

čenja kreditno (zadnje izkazano) stanje prenos salda na novi račun. Vsote denarnih stolpcev in obrestnih števil, ki jih ob zaključevanju seštejemo, morajo biti enake.

Preostane nam po zaključku samo še glavnice v debetni denarni stolpec kot prenos novega salda (Din 3746-78) na novootvorjeni račun za l. 1931.

Bistvo izračunavanja dvojnih obresti pri angleškem načinu kontokorenta obstoja tedaj predvsem v tem, da imamo ob zaključevanju obrestne številke že zbrane in samo seštejemo debetni stolpec ter od vsote teh obrestnih števil izračunamo obresti v višini, ki jo imamo določeno za dolgove naših računometnikov, in jih za to vsoto obremenimo. V kreditnem stolpcu zbrane obrestne številke pa nam s svojo skupno vsoto dajejo podlago za izračunavanje obresti po oni obrestni meri, katero imamo določeno za njihovo dobroimetje (naložbe). Za obresti kreditnih obrestnih števil tedaj ob zaključevanju računometnika priznamo.

Ako se je stanje glavnice med letom tudi po večkrat izpremenilo od debet-

nega na kreditno in obratno, ne izpremeni to pri načinu zaključevanja in knjiženja ter izračunavanja obresti ničesar, ker so obrestne številke vsakokratnega kreditnega stanja za dobo do nove izpremembe izračunane in zabeležene vedno v kreditnem stolpcu, nasprotno pa zbiramo obrestne številke debetnega stanja za vsako dobo od postanka pa do nove izpremembe v debetnem stolpcu. Seštevanje obrestnih števil debetnega stolpca vam tedaj ob zaključku nudi podlago za izračunavanje in obremenitev obresti po debetni obrestni meri, nasprotno pa je vsota kreditnih obrestnih števil podlaga za izračunavanje in dobropis obresti po kreditni obrestni meri.

Prav radi te svoje lastnosti je angleški način posebno primeren za one račune, katerih stanje se med letom po večkrat izpremeni, vsled česar se je tudi pri nas začel že splošno uvajati ter ima nedvomno več bodočnosti kot nemški in francoski način, ki sta baš za izračunavanje dvojnih obresti precej nerodna.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Izgubljeni dolžniki.

V zadnji številki se je pod tem naslovom zgodila neljuba pomota, da se je na strani 659. v peti vrsti drugega stolpca od spodaj navzgor vrnila vrstica: »zarubljeni za daljšo dobo vnaprej«. Ta vrstica spada na 660. stran v drugi stolpec kot dvanaesta vrstica.

Nasprotno pa je nadaljevanje odstavka: »Ne moremo trditi, da je odprava kre —« na 659. strani, 6. vrsta od spodaj navzgor pomotoma zašla na 660. stran v 21. do 25. vrstico prvega stolpca: »ditiiranje za vse veke ...« itd.

Ker nam je ostala ob preobloženosti ta zmeda neopažena, prosimo naše čitatelje, da blagovolijo oprostiti in članek sami tako popraviti!

—:—

Kadar je trgovec prisiljen otvoriti kredit tujemu, drugje bivajočemu in ose-

no neznanemu človeku, mora biti še toliko previdnejši in natančnejši v svojih poizvedbah o značaju in premoženjskih razmerah odjemalca.

Pri večjih dobavah se navadno kreditirano blago zavaruje potom kakenga denarnega zavoda s pomočjo takozvane bančne garancije, s katero se katera izmed bank pismeno obveže, da bo za odjemalca ona poplačala račun za gotovo dobavo v določeni višini, ako bi on sam v odrejenem roku ne izvršil plačilnih obvez.

Tudi otvoritev bančnih akreditivov je mnogo znan način zavarovanja kredita, a se nanaša navadno samo na prav kratek rok ter se običajno izplača kupnina prodajalcu proti predložitvi oddajnih dokumentov ali proti kakemu drugemu določenemu potrdilu o prevzemu blaga.

Kakor se zdi kupčija na podlagi akreditiva enostavna in popolnoma brez vsakega rizika, je prodajalec mnogokrat razočaran in ne pride do kritja svoje terjatve vedno na gladek način.

Ako prejmete od banke obvestilo, da vam je otvorila akreditiv za račun vašega odjemalca in za gotovo blago, dobavljivo v gotovem roku, morate študiju takega obvestila posvetiti posebno pozornost ter predvsem dognati, ako se pogoji, s katerimi banka veže izplačilo, strinjajo z vašo prodajno pogodbo tako glede kvalitete, cene in dobavnega roka, kakor glede drugih pogojev, ki smo jih dogovorili z odjemalcem. Niso namreč redki slučajji, ko je odjemalec za izplačilo akreditiva naročil banki kot pogoj še kake druge pridržke, dasiravno se ne krijejo s sklenjeno pogodbo.

Predno dobavite blago na akreditiv, zahtevajte, da odjemalec neutemeljene pridržke ukine in si poleg tega izgovoriti tudi podaljšanje dobavnega roka za toliko časa, kolikor ga poteče od prvega bančnega obvestila pa do drugega, v katerem so neutemeljeni pridržki odpravljeni. Ako pa po njegovi krivdi vsled nepravilno stavljenih pridržkov trpite kako škodo, ga opozorite na to ter zahtevajte povračilo, v kolikor ste po njegovi krivdi resnično prizadeti in zamorete to tudi pred sodiščem dokazati.

Znani so tudi mnogi slučajji, ko je banka akreditiv predčasno ukinila, ker ni bil vezan **nepreklicno** na določeno dobo. Na to, da je akreditiv nepreklicen ter vezan najmanj na celo določeno dobo, mora trgovec še prav posebno paziti. Sličnih trikov se zelo radi poslužujejo zlasti nekateri inozemski spekulanti pri lesni trgovini, pa tudi pri raznih poljskih in drugih produktih.

Kjer ne morete dobiti bančne garancije, niti otvoritve nepreklicnega akreditiva, vam preostanejo samo še razni viri, potem katerih se lahko informirate o značaju in premoženjskem stanju odjemalca, da na ta način presodite, če vam bo ob zapadlosti račun tudi v res-

nici poravnal. V ta namen obstoje razni informacijski zavodi, ki se bavijo s poizvedbami in poročanji o premoženjskem položaju in kreditni sposobnosti posameznikov.

Kakor so taka poročila več ali manj zanesljiva, moramo priznati, da so navzlic stremljenju po točnosti in popolnosti največkrat nepopolna, ter tudi nobena informacijska pisarna ne prevzame odgovornosti in ne jamči za absolutno sigurnosti pribavljenih vam podatkov.

Poleg teh poizvedb naj bi trgovec vedno skušal razširiti svoje informacijske stike zlasti s tem, da poskusi dobiti poročilo potom kakega trgovskega prijatelja, kateremu so razmere odjemalca bolj znane. Za uslugo naj mu obljubi protiuslugo in naj se obenem zaveže varovati strogo tajnost pridobljenih podatkov.

Odjemalci si ponekod poskušajo pomagati tudi s tem, da trgovcu navedejo ime kake znane mu osebe ali denarnega zavoda, na katerega naj se trgovec obrne za pojasnila (reference).

Vse izkušnje pa nas učijo, da se na take informacije trgovec ne sme preveč zanesti, marveč naj pri neznanih kupcih zahteva zlasti za večje dobave kritje v obliki bančne garancije, nepreklicnega akreditiva, ali pa vsaj potom dobro žirirane menice. Reelnemu kupcu tudi ni težko priti do takih garancij, če je res kredita vreden, ker mu pač mnogo lažje kreditira banka, s katero je on v poslovnih stikih, kot pa trgovec, s katerim je šele prvič ali pa samo kratko dobo v kupčijskih odnosih. Ako pa ni v stanju pridobiti potrebnih kredit v njemu znanih krogih, kako naj mu kreditira trgovec, ki ga pozna šele malo časa?

Sigurna kupčija ob nižjih cenah in ugodnejših pogojih znači še vedno dobiček. Visoke cene in za kupca neugodni pogoji pa so največkrat za trgovca samo pričakovani dobiček, ki se navadno ob realizaciji pretvori v občutno izgubo!

Ne pozabite poravnati naročnino!

Naša zunanja trgovina.

Podatki naše zunanje trgovine v mesecu avgustu kažejo 419.340 ton v vrednosti 569'2 milijona dinarjev **izvoza** (lani 605'077 ton v vrednosti 1.006'2 milijona dinarjev). **Uvoz** v avgustu pa znaša 123.355 ton v vrednosti 571'8 milijona dinarjev (lani 161'818 ton v vrednosti 635'4 milijona dinarjev).

Naš izvoz v avgustu je tedaj po teži nazadoval za 185.737 ton (ali za 30%), po vrednosti pa za 437 milijonov Din (ali za 43%). V manjšem razmerju se je znižal uvoz, ki je padel letos za 38.463 ton ali za 24%) po vrednosti pa za 63'6 milijonov Din (ali za 10%).

Glavni predmeti našega **izvoza** v avgustu (z vrednostjo v milijonih dinarjev) so bili:

Pšenica (97'4), koruza (34'4), sadje (34'6), konji (6'2), goveda (34'4), svinje (26'4), drobnica (13'6), perutnina (10'8), sveže meso (15'5), jajca (34'1), sirove kože (10'8), drva (10'8), gradbeni les (84'2), hraslovi pragovi (8'7), izdelki iz lesa (0'4), cement (12'2), svinec (2'4), baker (30'0).

Najbolj je padel izvoz lesa in drv, ki se je znižal skoraj za polovico vrednosti; tudi izvoz prašičev in jaje sta močno nazadovala.

Uvoz pa obsega v avgustu sledeče glavne predmete:

bombaž sirov (9'7 milijona Din), bombažno predivo (37'1), bombažne tkanine (64'1), volna (7'9), volneno predivo (8'8), volnene tkanine (36'1), svilen predivo (5'8) svilene tkanine (8'2), **železo** (8'6), **železna pločevina** (7'1), železniški material (7'9), izdelki iz železa (25'1), nafla (7'7), sirove kože (16'4), čevlji (2'5), riž (4'3), **premog** (19'0), oljni plodovi in semena (8'4), stroji in aparati (44'6), elektrone, predmeti (14'6), prevozna sredstva (12'6).

Najbolj občutimo uvoz tekstilij (prediva in tkanin), ki sam znaša 161'1 milijona Din, ali skoraj tretjino vrednosti uvoza. Nič manj težko ne občutimo tudi docela nepotrebne uvoza premoga, železa in železne pločevine, ker imamo vsega tega dovolj doma.

Skupna trgovinska bilanca za prvih osem mesecev letos nam kaže vrednost 4445'5 milijonov Din (lani 4616'6) in **uvoza** 4627'3 milijona Din (lani 4968'6) ter je pasivna za 181'8 milijona Din. Ker je bila lanska bilanca v prvih osmih mesecih pasivna za 352 (predlanska celo za 620'6) milijonov Din, a se je navzlic temu v glavnih jesenskih in zimskih mesecih tako popravila, da je bila letna bilanca zaključena aktivno, smemo tudi letos pričakovati, da bo zaključek napravljen s prebitkom.

Zakaj tako?

Uprave državnih podjetij morajo razpisovati za vsako svojo potrebo ofertne licitacije, kar je popolnoma prav in umesno, ker se s tem na eni strani preprečijo možnosti različnih spekulacij, na drugi strani pa javni razpisi omogočijo udeležbo vsakomur ter dajejo prednost onemu blagu, ki je konkurenčno. Glavni namen takih javnih razpisov dobav je tedaj v tem, da se polom njih poišče najcenejše, potrebam odgovarjajoče blago ob sodelu vseh zainteresiranih dobaviteljev.

Med takimi razpisi najdemo tudi razpis Direkcije državnega rudnika v Velenju za dobavo 1000 kg Franckovega pridelka za kavo in 1000 kg ječmenove kave »Kathreiner«.

Za dobavo prihajala v poštev samo dve določeni znamki, proti katerim sicer nimamo prav ničesar. Grajali pa moramo način razpisa, ki že sam po sebi popolnoma izključuje sodelujočih drugih, prav tako vsem predpisom pravilnika za živila odgovarjajočih produktov domačih jugoslovanskih in slovenskih tvrdk. Zakaj tedaj baš te dve znamki? Zakaj drugi izdelki sploh ne smejo priti v poštev??

Tudi o kvaliteti semí nočemo govoriti, vendar je po našem mnenju ječmen samo ječmen in si nikakor ne moremo vsugerirati, da bi bila ravno ena vrsta ječmena dostopna izključno samo enemu podjetju, ker nam je znano, da prazarne nimajo lasnih ječmenovih polj in

se prav vse trudijo, da za praženje nabavijo res dobro in prvovrstno blago, ki je za enak denar dostopno vsem. Tudi pri praženju se vsepovsod polaga največja pažnja na to, da je praženje pravilno. In končno tudi sladiranje ni prav nikaka lažnost.

Isto je s kavinim pridatkom, ki pač nekomu ne ugaja ta, drugemu zopet drugi. (Jaz za svojo osebo dajem prednost Kolinski, drugemu ugaja morebiti bolj druga znamka).

Psihoza mase?

Izključen! En sam človek, ali ljudi ena sama večja skupina ljudi ne more jamčiti za okus drugega, niti za okus druge večje skupine. Konečno pa nam doslej še ni znan primer, da bi se za slične zadeve kdaj razpisalo ljudsko glasovanje. In če bi se, bodo mnenja vedno deljena!

Jasno je, ta razpis favorizira samo dvoje znamk in vse druge izključuje. In to ni prav!

Gospodarske beležke.

Za uvrstitev cen hmelja.

Na Čehoslovaškem se je ustanovil pod državno paščito hmeljarski sindikat, ki bo skrbel, da se cene hmelja uvrstijo. Država je dala sindikatu v ta namen kredit 10 milijonov Kč. Sindikat je že določil najnižje cene za hmelj, in sicer: za globoki 250 Kč, rusteški in rudniški 300 Kč ter za žateški 400 Kč.

Enak sindikat se je ustanovil tudi v Nemčiji. Državna in bavorska vlada sta dali sindikatu kredit enega milijona mark.

Hmeljski trgovci in špekulanti so močno prizadeti ter se posledice že kažejo v porastu in uvrstitvi cen.

Kdaj pa pride pri nas do sličnega sindikata, ki ni za naše gospodarstvo nič manj potreben kot na Čehoslovaškem in v Nemčiji?

Znižanje obrestne mere za — vloge.

Zagrebski kartel denarnih zavodov je ponovno znižal obrestno mero za vloge za 1 odstotek pri nevezanih in za pol odstotka pri vezanih vlogah. Navzlic obilici denarja in navzlic že dosedaj previsoki napetosti med obrestno mero za vloge in za posojila pa se kartelu nikakor ne mudi znižati tudi obrestno mero za posojila, kar bi moral storiti v veliko višji meri, če bi imel voljo sodelovati pri gospodarski sanaciji.

Nov prekoceanski parnik.

Slobodna plovdba je v nedeljo na svečan način prevzela nov parobrod z imenom »Duha«, ki ima 7000 brutto ton.

Kupčija brez konkurence in konjunktura.

Pod tem naslovom prinaša »Jugoslovanski Lloyd« članek, posvečen švedskemu vžigaličnemu trustu in še bolj njegovemu ustanovitelju in voditelju Ivanu Kreuger-ju, ki je s svojimi velikimi snovatelskimi in trgovsko-političnimi zmoglostmi našel sistem trgovine in industrije, ki je brez konkurence in za katero ne obstoji slaba konjunktura.

Vodilna misel njegove podjetnosti je bila vedno ta: proizvajati blago, ki se bo z matematično natančnostjo lahko prodalo. Uspelo mu je poleg ustanovitve vžigaličnega podjetja najti tudi brezkonkurenčni način monopola v 12 različnih državah. Enako je z njegovim telefonskim trustom, ki prosperira ne glede na konjunkturo, ker je znal svoji trgovski podjetnosti dati tudi pravilno zaslombo s svojimi prodajnimi zmoglostmi in z velikopoteznostjo v podjetjih trgovinsko-političnega značaja.

Kreuger-ja lahko imenujemo očeta sistema brezkonkurenčnega proizvodnje in brezkonjunkturne prodaje.

Naš izvoz jaje.

Poleg lesa je najobčutnejše prizadet izvoz jaje iz naše države, ki je že od marca meseca, ko je znašala vrednost izvoženih jaje 83,8 milijona Din v konstantnem padanju in kaže v sledečih mesecih nastopno nazadovanje: 77,5, 65,2, 43,7, 38,8 in v avgustu le še 34 milijonov Din.

Za petdnevno tedensko delo.

Po celem svetu in v vseh stanovitih se vršijo konference o pobijanju brezposelnosti, ker brezposelnost ne škoduje samo neposredna prizadetim nezaposlenim, marveč v prav taki meri tudi producentom in trgovini ter je gotovo glavni vzrok današnje gospodarske krize, ker zmanjšuje konsumno moč velikega dela svetovnega prebivalstva.

Najmarkantnejši predstavniki svetovne industrije, med njimi tudi Ford in Bat'a vidijo najuspešnejše orožje za pobijanje brezposelnosti v tem, da se skrajši delovni čas, ker današnja tehnika proizvaja produkte veliko hitreje kot je bilo to pred leti. Oni so mnenja, da bi pri uvedbi petdnevnega dela na teden ob nezmanjšanem zaslužku že zaposlenih dobili namestitev tudi vsi brezposelni, kar bi dvignilo njih kupno moč.

Ustanovitev trgovskega obrambnega sodišča v Zagrebu.

Banska uprava v Zagrebu je odobrila pravila za ustanovitev trgovskega obrambnega sodišča, ki bo brezprizivno razsojalo spore med članstvom Saveza trgovcev, odnosno med načelstvom istega, v kolikor ne gre samo za kršenje pravil. Poleg tega pa bo odločalo tudi v sporih, kjer je pogodbeno priznana njegova pristojnost. Reševanje sporov med trgovci in njihovimi nameščenci, izvzemši ravnatelje in prokuriste, pa ne spada v njegovo kompetenco. Člane sodišča izvoli občni zbor.

Napredek tujskega prometa na Bledu.

V letošnji sezoni je bilo na Bledu 18.819 gostov, tedaj 2.177 več kot lani. Največ je bilo Jugoslovancev, namreč 6355, slede Avstrijci, katerih je bilo 3287, za tem 2480 Čehoslovakov, 1793 Nemcev in 611 Madžarov; ostanek odpade na razne druge narodnosti.

Lepi izgledi za izvoz sadja in vina.

Poleg starih odjemalcev so se zadnje čase oglasili pri nas Francozi in Švitarji, ki se zanimajo zlasti za dalmatinska vina in za naše sadje. Nemški trgovci pa kažejo veliko interesa za banaska vina.

Letošnji pridelek koruze.

Poročilo mednarodnega poljedelškega urada v Rimu kaže sledeči pridelek v milijonih stotov:

	1930	1929
v Jugoslaviji	35.0	41.5
v Romuniji	39.5	63.9
v Madžarski	13.0	17.9
v Bolgariji	8.5	9.4

Po teh podatkih je letošnji pridelek koruze za eno celo petino manjši kot lanski.

Tudi ostali, doslej objavljeni podatki, glede pridelka žita kažejo, da je bila letina evropskih držav slabejša kot lanska. Pri pšenici se računa za 10 do 15 odstotkov, pri rži za 12 do 14 odstotkov, pri ovsu pa za 22 do 24 odstotkov manj pridelka kot lani.

Izvoz sadja iz Drinske banovine.

Iz Sarajeva poročajo, da je izvoz jabolk v polnem razmahu ter se jih je doslej izvozilo okoli 300 vagonov za Nemčijo in Holandsko po ceni Din. 3000 tona, franko Požega. Prvič se letos oglašajo tudi kupci iz Italije. Skupni pridelek jabolk za izvoz se ceni v Drinski banovini na 2500 vagonov.

Za odpravo nepravilnosti v zagrebski trgovini.

Zagrebska sekcija trgovcev z živili in mešanim blagom je odposlala na bansko upravo deputacijo, ki je g. bana pozvala, naj po svojih organih poskrbi, da se bo pravilnik o odpiranju in zapiranju obratov striktno izvajal. Poleg tega je zaprosila g. bana, naj poskrbi, da se v mlekarnah ne bo prodajalo blago, ki spada v delokrog specerijske trgovine, kot se je doslej to v Zagrebu dogajalo.

Greinitz v Mariboru.

Železninarska industrijska in trgovska družba Greinitz, ki je imela doslej svoj sedež v Sarajevu, kjer je prevzela posle za prejšnjo graško Greinitz d. d., se preseli iz Sarajeva v Maribor, ker je njen sedanji delokrog omejen samo na železarno v Muti ob Dravi.

Statistika zavarovanih delavcev.

Iz poročila osrednjega urada za zavarovanje delavcev posnemamo, da je znašalo število zavarovanih delavcev v celi državi koncem julija 647.752 ter je od začetka julija padlo za 7.196 zavarovancev. Lansko leto je bilo koncem julija zavarovanih 623.126 delavcev, tedaj je navzlic nazadovanju v juliju letošnje stanje zavarovancev za 24.626 višje kot lani.

Največ zavarovancev je pri našem OUZD v Ljubljani, namreč 102.275; na ostale podružnice odpade:

Beograd 75.215, Zagreb 64.247, Skopje 32.779, Osijek 31.824, Niš 30.754, Banja Luka 22.157, Subotica 21.576, Split 20.414, Sarajevo 28.922, Novi Sad 20.060, Bjelovar 12.294, Brod 13.694, Dubrovnik 12.970, Karlovac 14.909, Mostar 5 tisoč 617, Sombor 17.628, Sušak 10.808, Travnik 13.145, Tuzla 9.126, Varaždin 14.481, Veliki Bečkerek 15.054, Vršac 16.638, Zemun 14.736.

Gradba carinarnic v Sloveniji.

Poleg zgradbe poslopja za carinarnico v Ljubljani, ki je proračunana na 16 milijonov dinarjev, se zgrade že v prihodnjem letu še sledeče carinarnice v Sloveniji: Maribor (12 milijonov), Jesenice (5 milijonov), Rakek (3 milijone), Dravograd in Kotoriba (po 2,5 milijona) in Gor. Radgona (750 tisoč Din).

Banovine in gozdovi.

Na več vprašanj, katera banska uprava je kompetentna za izdajo dovoljenja za izsekavo in drugih odlokov, če se gozd enega lastnika razteza na dve ali več banovin, je ministrstvo za šume in rude odgovorilo, da je za gozdno-policijske predpise kompetentna vedno ona banska uprava, v katere mejah se nahaja dotični del gozda. Za gozdno-gospodarske predpise (izsekava, revizija,odobritev gospodarskega načrta itd.) pa je kompetentna ena banska uprava, v katere območju stanuje lastnik gozda, oziroma v katere območju ima svoj gozdni urad.

Naš uvozni kontingent za Poljsko.

Po poročilu Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine so za uvoz našega blaga na Poljsko v zadnjem letošnjem četrtletju določene iste množine kot za pretečeno četrtletje, namreč:

88 ton ribnih konzerv, 250 ton pekmeza, 500 ton vina, 100 ton suhih češpelj, 150 ton orehov, 100 ton slivovke in 250 ton v papir ovitih jabolok v zabojih. Uvoz ostalih jabolok je prost.

PRED VELIKIMI PROMETNIMI GRADBAMI.

Poročali smo že o velikih gradbenih in melioracijskih projektih našega prosvetnega in gradbenega ministrstva, do katerih izvršitve pa bi po novem finančnem načrtu prišlo samo v slučaju, ako trdke, ki gradnjo prevzamejo, isto tudi same financirajo. Država se pa obveže plačati potom amortizacije v 30 letih.

Prometno - gradbeni načrt predvideva zgradbo 480 km novih ter preureditev in temeljito popravilo 225 km že obstoječih cest. Stroški so proračunani na 700 milijonov dinarjev.

Poleg cest je predvidena gradba osmih novih železniških prog v skupni dolžini 346 km, ki je proračunana na 1150 milijonov dinarjev.

Med temi progami je predvidena tudi gradnja železniške zveze Št. Janž — Sevnica, ki bo zlasti za Dolenjsko velikega pomena, ker ji je skrajšana pot v Zagreb in na Štajersko.

Razpisane licitacije so dobro uspele ter se je ponudilo več inozemskih (zlasti francoskih), pa tudi nekaj domačih podjetij, ki so pripravljena prevzeti gradbo pod stavljenimi plačilnimi pogoji.

Bodoče leto smemo vsled tega že danes upravičeno imenovati: leto prometnih gradb.

**Pridobivajte našemu listu
vedno nove naročnike!**

Po šlrnem svetu.

Čehoslovaška gospodarska kriza.

»Narodni Listy« v svojem uvodniku smatrajo, da so glavni vzroki splošne gospodarske krize previsoke cene: železo je na Čehoslovaškem najdražje, isto premog, kar onemogoča delo in razvoj v železni industriji. Poleg tega pa so tudi vse druge cene mnogo previsoke, ker se podražujejo na eni strani z vedno naraščajočimi davki, na drugi pa zraste cena blaga v rokah, skozi katere gre blago brez prave potrebe predno pride do konsumenta.

Nizka obrestna mera v Švici.

Züriška kantonalna banka, ki je največja državna banka v Švici, je znižala obrestno mero vlogam na 3 in pol odstotka, hipotekarna posojila pa daje po 4½ do 5 odstotkov. Ako vzporedimo to obrestno mero in napetost med hranilnimi in kreditnimi obrestmi, nam toliko močnejše padajo v oči razmere našega denarnega trga, ki ima tudi razpoložljive gotovine v obilici, a si ni z višino obrestne mere v Švici, še manj pa z napetostjo med kreditnimi in vložnimi obrestmi niti v sorodu. Navzlic velikemu izobilju denarja je naš denarni trg najdražji v Evropi.

Nemška zunanja trgovina.

Podatki zunanje trgovine za letošnjih prvih devet mesecev sicer v celoti dokazujejo nazadovanje zunanje trgovine, glede aktivnosti pa je zaključek presenetljivo ugoden ter izkazuje **984 milijonov mark prebitka**. Vrednost izvoza znaša 9128, uvoza pa 8144 milijonov mark. Lanski izvoz v istem času je znašal 10.018, uvoz pa 10.159 milijonov mark ter je bila trgovinska bilanca za 141 milijonov mark pasivna. Seveda gre lep del izvoza na račun stvarnih reparacij.

Poljska zunanja trgovina.

Septembarsko poročilo poljske zunanje trgovine kaže 211,8 milijona zlotov izvoza in 190,4 milijona zlotov uvoza ter je trgovinska bilanca zaključena z 21,4 milijona zlotov aktive.

Italija v znamenju konkurzov.

Po nedavno objavljenih podatkih o polomu podjetij Bonifiche Ferraresi in z njo še cele skupine drugih velikih bančnih podjetij sledi tem polomom zaporedoma še cela vrsta navidežno močnih bančnih in gospodarskih podjetij ter so v zadnjih 14 dneh prijavile konkurz še 4 banke s pasivo 23 milijonov lir ter 5 velikih industrijskih podjetij s pasivo nad 54 milijonov lir. Med temi je tudi znana tekstilna tvrdka Palleggrino, Pontecorvo & Co. v Pisi, ki je bila ustanovljena leta 1889 s 15 milijoni lir delniške glavnice.

Italijanska »žitna bitka«.

Dasiravno je Italija prenaseljena, da bi zamogla tudi ob najbolj racionalnem poljedelstvu kriti svoje potrebe doma in je znano, da je ravno glede poljskih pridelkov Italija najdražja država v Evropi ter visoke carine na žito naravnost katastrofalno vplivajo na veliko večino njenega prebivalstva, nočejo ukiniti teh previsokih carin, ki tirajo konsumente v bedo, ker ima država od tega lep dobiček.

Navzlic toliko propagirani žitni bitki bo morala Italija tudi letos uvoziti nad 20 milijonov stotov pšenice, ki bo stala 1.400 milijonov lir. Od tega zneska prejmejo italijanske državne blagajne 1.200 milijonov lir na carini.

Zaščitne carine v Angliji.

Proti nameravani uvedbi zaščitnih carin v Angliji, ki naj bi favorizirale predvsem blago iz posameznih dominijonov Britskega imperija, o čemer smo že poročali, se je oglasil tudi angleški zakladni minister Snovden, zagovarja joč svobodno trgovino Anglije kot vir njenih dosedanjih uspehov. Sedanje gospodarsko krizo pa smatra samo za trenutno pojavo, ki kmalu preide.

Še vedno padanje papirjev v Newyorku.

Po zadnjih poročilih padajo na newyorški borzi cene papirjem še vedno, dasiravno ne v tako rapidni meri kot pretečeni teden.

Nazadovanje angleške zunanje trgovine.

Zaključek prvih devetih mesecev angleške zunanje trgovine pokazuje 508.8 (lani 627.6) milijona funtov izvoza ter 787.2 (lani 879.1) milijona funtov uvoza. Prva tri četrtletja letos so zaključena z ogromno pasivnostjo 279.4 (lani 269.5) milijona funtov. Ta pasivnost za angleško trgovino še ni tako porazna, ker se krije z angleškimi investicijami v inozemstvu; pač pa je naravnost katastrofalno nazadovanje vrednosti izvoza in uvoza, tedaj prometa, ki je nasprotni lanskemu padel za 15 odstotkov. Deloma je to posledica padca cen, še bolj pa popolnega zastoja v izvozu bombaža.

Tudi Madžarska se boji ruskega dumpinga.

Madžarska vlada je izdala naredbo, po kateri mora imeti vsako blago, ki se uvaža iz tuje države, s katero ne obstoji trgovinska pogodba, posebno dovoljenje. Poleg tega pa sme finančni minister tak uvoz omejiti ali ga vezati še na druge pogoje. Gospodarski krogi sodijo, da gre predvsem za obrambo proti ruskemu dumpingu.

Velike izgube Mautnerjevih podjetij.

Čehoslovaška Mautnerjeva tekstilna podjetja, ki so podjetje zase in nimajo z Mautnerjevimi podjetji v Jugoslaviji, pa tudi v ostalih nasledstvenih državah nič skupnega, so utrpeli ogromne izgube okoli 130 milijonov Kč, ki jih bodo morala kriti potom novih subskribcij delnic.

Rusija meče na svetovni trg novo izvozno blago.

Na angleškem sladkornem tržišču je ogromni ruski uvoz — okoli 100.000 ton kubanskega sladkorja izzval popolno desorganizacijo. Najlepše je to, da je bil ta sladkor rafiniran v Angliji in potem z angleško garancijo uvožen v Rusijo, odkjer se je zopet — pocenjen vrnil v Anglijo.

Obenem je Rusija vrgla na angleški trg tudi velike množine konoplje po 5 dol. libra, dočim so londonske cene 9 dol. za libro.

Nazadovanje trgovine med Italijo in Avstrijo.

Statistika prometa tržaške luke kaže v dobi zadnjih petih let splošno nazadovanje. Velik del nazadovanja pa gre na račun Avstrije, ki se vedno bolj oddaljuje od tržaškega pristanišča in uporablja raje nemške luke za baze svojega uvoza in izvoza; tudi donavska pot na Črno morje se vedno močneje uporablja.

Medtem, ko je leta 1924 prišlo v Trst 272.023 ton avstrijskega blaga, ga je v letu 1929 prišlo le 200.389 ton, tedaj 28 odstotkov manj. Iz Trsta v Avstrijo pa je bilo leta 1924 izvoženih 367.933 ton, leta 1929 pa samo 269.195, torej 27 odstotkov manj. Vsled tega nazadovanja ze pričela Avstrija izgubljati simpatije italijanskih gospodarskih krogov.

Avstrijske trgovinske pogodbe.

Iz poučenih virov doznavamo, da bo po zaključenju volitev Avstrija skušala takoj skleniti trgovinske pogodbe s Čehoslovaško, Nemčijo in Madžarsko.

Naša pogajanja za revizijo dosedanje trgovske pogodbe, ki so bila prekinjena, se nadaljujejo po vsej priliki v početku prihodnjega leta. Do tedaj pa veljajo še vedno stara določila.

Rusija se brani.

Vsled bojkota ruskega blaga v posameznih drugih državah pripravlja sovjetska vlada zakon, na podlagi katerega bo prepovedan izvoz vojaškega materiala v take države, poleg tega pa bodo tudi drugi izvozni predmeti podvrženi posebnemu dovoljenju. Seveda bo Rusija tudi svoje nakupe v teh državah ukinila in zmanjšala vse prometne zveze z njimi na minimum.

Ruski lan ne sme v Francijo.

Na podlagi zakona o pobijanju dumpinga so francoske oblasti na meji ustavile veliko število vagonov, natovorjenih z lanom iz Rusije in jih ne puste uvoziti ter se tudi francoskim industrijalcem, ki so lan naročili, še ni posrečilo dobiti dovoljenja za uvoz.

Kriza v čehoslovaški emajlni industriji.

Ker se je izvoz emajlne posode iz Čehoslovaške letos znižal na polovico, je bila prisiljena tvornica »Sphinx« omejiti obratovanje. Tudi v stekleni industriji se nazadovanje od meseca do meseca postruje.

Cene na debelo v svetu.

Pretečeni teden je indeks cen poskočil v Nemčiji od 90,2 na 90,8, v vseh ostalih državah pa še vedno cene padajo ter so se znižale v Ameriki od 83,2 na 82,9, v Franciji od 78,7 na 77,6, v Angliji od 73,2 na 72,8 in v Italiji od 60,3 na 59,8, tudi madžarski indeks je ponovno padel od 93 na 92.

Zunanja trgovina Italije.

Bilanca italijanske zunanje trgovine za letošnja prvi tri četrtletja izkazuje ogromno pasivnost v znesku 4030,7 milijonov lir. Izvoz je znašal 9.036,2, uvoz pa 13.066,9 milijonov lir.

Obnovitev cinkovega kartela.

Poročali smo že, da se je cinkov kartel vsled nesoglasij med posameznimi člani razšel, vsled česar je prišlo do hitrega padanja cen cinka. Bivši kartelniki pa se v zadnjem času zopet resno dogovarjajo o obnovitvi kartela ter je verjetno, da razgovori uspejo in bo kartel v najkrajšem času zopet obnovljen. Mogoče pa je tudi, da je ta vest lansirana z namenom: zaustaviti nazadovanje cinkovih cen.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

Uradni tečaj Prosti tečaj

	Din	Din
1 angleški funt	274,40	274,00
1 ameriški dolar	56,35	56,39
1 avstrijski šiling	8,—	7,96
1 belga	7,90	7,85
1 bolgarski lev	—336	—33
1 čehoslovaška krona	1,676	1,67
1 francoski frank	2,219	2,22
1 grška dramma	—731	—73
1 italijanska lira	2,959	2,95
1 madžarski pengő	9,90	9,88
1 nemška marka	13,45	13,15
1 poljski zlot	6,33	6,23
1 rumunski lej	—408	—34
1 švicarski frank	10,96	10,96
1 španska peseta	6,14	5,83
1 danska krona	15,08	15,03
1 hol. goldinar	22,75	22,73
1 turška lira, papir	26,75	26,70
1 zlati frank	10,96	10,96
1 kanadski dolar	56,05	56,05
1 norveška krona	15,08	15,08
1 brazilski milreis	5,20	5,20
1 brazilski pezo	20,35	20,35
1 švedska krona	15,14	15,20

Dinar mednarodno čvrsti. Peseta se je nekoliko popravila (od 5,58 na 5,83), tudi nemška marka se je po zadnjem padcu zopet okrepila; v ostalem nezpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptna 432 do 433, 7½% Blairovo posojilo 82,50 do 83, 8% Blairovo posojilo 92,50 do 93, investicijsko posojilo 88 do 89, tobačne srečke 30 ponudba, 7% posojilo Državne hipotekarne banke 82 do 82,50, 4½% bosanske obveznice 53 do 55, begluške obveznice 73 do 74, Rdeči križ 55 ponudba.

Vsi državni papirji so tekom tedna znatno porasli ter po zadnjem padcu skoraj dosežajo svoje prejšnje stanje v celoti.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvaška štedionica 922—924, Kreditni zavod 175, Združene papirnice Vevče 126 do 130, Ruše 280 do 300, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8200 do 8250, Trboveljska premogokopna 369—370, Kranjska industrijska družba 312.

Papirji so čvrsti. »Narodna banka« je porasla. »Trboveljska«, ki je v začetku tedna še vedno padala, se je koncem tedna močno popravila ter se dvignila od 352 na 370.

Tržna poročila.

Cene na zagrebški produktni borzi.

Pšenica: banatska Tisa nova 150 do 160; bačka nova 140 do 150; baranjska 135 do 145; slavonska 132 do 142; sremska 130 do 140.

Rž: bačka 115 do 125; slavonska 120 do 130.

Ječmen: ozimni 63/65 kg 110 do 120; poljetni 68/70 kg 135 do 145.

Oves: bački in slavonski 130 do 140; bosanski 125 do 135; sremski 127—137.

Koruzi: stara bačka 110 do 120; umetno sušena X—XII srem. 90 do 100; nova XII—I srem. 100 do 110.

Činkvanti: merkantilni 200 do 210.

Proso: 90 do 110.

Fižol: beli novi 280 do 300.

Krompir: rdeči rani 65 do 75; beli Woltmann 45 do 55; mešani 40 do 50.

Zelje v glavah: 50 do 60.

Mlevski izdelki: zдроб 290 do 320; »0gg« 280 do 310; »2« 250 do 280; »4« 220 do 250; »5« 200 do 230; »6« 170 do 190; »7« 120 do 150; posevki »F« 80 do 90.

Poljski proizvodi na zagrebškem trgu.

Zelje 1:25—1:50 Din; repa 0:50—0:75 Din za kg; detelja 85—100, seno 65 do 75, olava 70—85, slama 45—60 Din 100 kg; drva 140—150 Din za m³.

ZITO.

Na ljubljanski blagovni borzi so šle cene pšenici tekom tedna nekoliko navzdol ter notira: bačka nova 80/81 kg 215—217:50 Din; bačka nova 79/80 kg 205—207:50 Din; bačka nova 78/79 kg 190—192:50 Din, vse promptna dobava, mlevska voznina, slovenska poslaja, plačilo 30 dni.

V zvezi z žitom se je pocenila tudi moka ter notira nularica Din 350—355 ob takojšnji dobavi, plačilo v 30 dneh.

Sicer cene še vedno stare, a je pričočo situacije na drugih borzah pričakovati nadaljnega padanja.

Cene živine v Subotici so padle,

ker je preslo te dni kot transitno blago za Italijo preko naše države okoli 70 vagonov romunske živine.

Kovine.

Na londonski kovinarski borzi so pretečeni teden zopet nazadovale vse cene kovin.

Svinec je doživel hud padec ter notira 14, 18, 9 funtov, kar so najnižje cene po vojni.

Cink je padel v ceni za 14—15 šilingov ter notira 14 funtov 10 šilingov.

Baker, katerega ceno so skušali obdržati z intervencijami, se je pred 10 dnevi dvignil za 12 šilingov, kakor hitro pa so intervencije nehale, je iznova padel za 27 šilingov.

Kositer islo tako pokazuje velik padec in je šla njegova cena za 14% navzdol.

Antimon kaže še vedno nespremenjene cene, vendar se tudi nagiba k padanju.

Jajca.

Cene jajc so čvrste ter gredo celo deloma navzgor in plačujejo naši izvozniki blago po 1:30—1:35 Din.

Berlin plačuje naša jajca 11¼ do 11½ pfeniga, fko meja, neocarinjeno. Tudi berlinski lrg pokazuje čvrstejšee cene, ker je pretečeni teden šlo blago nekoliko navzdol.

Nazadovanje cen kakao-a.

Italijansko čokoladno podjetje »Unica« je zaključilo letošnje sezono z izgubo dveh in četrt milijona lir, kar molivira s tem, da je lelos cena za kakao šla za 50% navzdol in se plača za 50 kilogramsko vrečo le 38 šilingov dočim je lani stala 76 šilingov.

Metlarstvo.

Odkar se je razšla prodajna organizacija metlarske trgovine in obrti v Sloveniji, so cene v stalnem padanju ter stane temeljna številka metle Din 6:50, vsaka nadalnja številka pa je Din 1 dražja.

Nadaljno znižanje cen kruhu.

Zagrebski peki so znižali cene kruhu za 50 par pri kg. Akcija za znižanje cen kruhu se opaža tudi v drugih delih države. V Dubrovniku, kjer med peki glede znižanja ni prišlo do sporazuma, je znižala največja pekarna cene na lastno roko celo za 1 Din pri kg.

Cement cenejši.

Severonemške tvornice cementa so sklenile znižati ceno polnovrednega cementa za 20 odstotkov, normalni cement pa se je pocenil za 2 marki pri toni. Amerika je znižala cene cementa za 50 centimov pri toni.

Aluminij.

Tudi evropski kartel za aluminij je znižal cene za aluminij od 95 na 85 funtov za tono.

Cene v Italiji.

V Trstu se plačujejo vagonске pošiljke pšenice po 120—125 Lit, rži 72 do 78, ovsu 70—75, koruze 55—56 Lit za 100 kg. Moka stane od 155—200 Lit, koruzna moka od 76—78 Lit.

Živina se plačuje po povprečno 4 lire za kg žive teže. Cene pa se gibajo po starosti in kvaliteti od 3.50—4.50 Lit. Teleta imajo ceno 5—5.50 Lit, istotako debele svinje.

Cene vina so zadnji čas tudi neznatno poskočile zaradi slabše letine.

Lesni trg.

Udeležba Rusije na lesnem izvozu.

Ako vzporedimo ruski predvojni lesni izvoz z njenim sedanjim izvozom, vidimo, da njen izvoz še vedno lani ni dosegel predvojne višine, dočim so druge evropske države še vedno na boljšem. Nevarnost ruskega lesa ne tiči toliko v množini, marveč veliko bolj v ceni.

Izvoz v zadnjih letih, primerjajoč ga s predvojnimi izvozom kaže sledeče množine v tisočih ton:

	1913	1926	1927	1928	1929
Rusija	10358	3157	4207	5487	7980
Finska	8590	8925	10525	9891	10100
Švedska	6805	6050	5910	6438	6800
Poljska	4030	8250	10700	8140	7000
Čehoslov.	4000	3720	5425	4650	4500

Medtem ko lanski izvoz lesa iz Rusije še vedno ne dosega predvojne množine, je lanski izvoz lesa iz vseh ostalih držav večji kot predvojni z izjemo Švedske, ki ima količino lesnega izvoza skoraj uravnovešeno.

Štrajk pri Šipadu končan.

Štrajk, ki je nastal zaradi znižanja dnevnic pri tem lesnem velepodjetju, je končan, ker se je med podjetjem in nastavljenici dosegel sporazum.

Pred revizijo gozdnega zakona.

Na zadnji seji ministrskega sveta je poročal g. minister za šume in rude, da potrebuje novi gozdni zakon nekatere izpremembe, zlasti glede gozdne paše in glede svobodnega drvarjenja, ker so močno prizadeti revnejši sloji v nekaterih delih države, kjer je novi zakon uvedel strožje mere. V zvezi s tem so tudi ukinjene dosedanje gozdne takse in kazni, ki se bodo odmerile šele po reviziji (najbrže samo v polovični višini).

Pravilnik o splavarjenju.

Splavarjenje spada pod gozdni zakon ter je potrebno dovoljenje oblasti prve stopnje (sreska uprava), če se splavarjenje nanaša samo na vode v njenih mejah, sicer izda dovoljenje banska uprava. Ako pa se splavari v več banovinah, izda dovoljenje ministrstvo za šume in rude v sporazumu z gradbenim ministrstvom. Škodo, ki nastane vsled splavarjenja, je koncesijonar dolžan poravnati. Na poziv upravne oblasti je dolžan tudi zavarovati potrebne naprave pred poplavi.

Izvoz hlodov.

Po naredbi ministra za šume in rude se morajo vsa debela, ki so napadena po

lubadarju, podreti, olupiti ter lubje in vejevje sežgati.

Ker pa večina — zlasti večjih lesnih podjetij te naredbe mnogokrat ne more izvrševati, je pričela vlada razmišljati o tem, da bi se ukinila izvozna carina na okrogli les, ki je uvedena v zaščito naše lesne industrije in malih žag. Seveda je še vedno veliko vprašanje, če bi napadena debela našla v inozemstvu ugodno prodajo; izvoz zdravih debel pa bi vsekakor močno škodoval naši lesni trgovini.

Posledice ustavitve dela pri gozdnem podjetju »Virbo«.

Kot smo poročali v predzadnji številki, je imenovano lesno industrijsko podjetje vsled nesoglasja z gozdno upravo ustavilo vsako obratovanje, vsled česar je 550 delavcev brez posla. Soglasje še vedno ni doseženo in delo počiva.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Promet majhen; položaj neizpremenjen mlačen; cene še vedno stare ter se navzlic pričakovanju tudi cene drv za kurjavo še vedno niso dvignile.

Povprašuje se po sledečem blagu:

200 m³ jamskega lesa (bor), dolžina 2, 2:50, 3, 3:50 in 4 m, srednji premer v vrhu od 12/17 cm.

220 m³ jamskega lesa (bor), debelina na spodnjem koncu od 20—30 cm, sestavljeno kot sledi: 200 komadov po 8 m dolžine, 400 komadov po 6 m dolžine, 200 komadov po 2:50 m dolžine, blago mora biti zdravo, obeljeno, ravno, po možnosti suho. — Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Smrekove deske: I., II., III., dolžina 44 m, debeline 12, 18, 24, 28, 33, 38, 48 mm, blago paralelno rezano, pravokotno očeljeno, lepo, suho. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Bukovi pragovi, rezani ali tesani na živ rob. Dimenzije so sledeče: Dolžina 2:20 ali 2:60 m, širina 27, 28, 29 cm, debelina 16, 17, 18 cm. Rabi se tudi škart pragove (bukove) po uzelnih dimenzijah. Cena naj se glasi franko vagon meja ali Sušak pristanišče.

Bukovi hlodi: Večjo mnežino, dolžine od 2:20 do 4:40 m, mora pa biti 50% samo I. robe. Cena naj se glasi franko vagon meja via Kranjska gora tranzit.

Hrastove remeljne, ostrorobe, prima, brez srca in grč. Debelina 50×50 mm, dolžina 0:43 m ali mnogokratniki; debelina 80×80

mm, dolžina po želji prodajalca. Cena za m³ franko vagon meja via Postojna tranzit.

Hrastove hlode, I., II., enotna dolžina, 2:30, premer na sredi od 19 do 31 cm. — Vsaka množina v letu 1931. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

1 vagon hrastovih plohov, obrobljenih, I., II. (za izdelavo sodov) od 40 mm debeline naprej. Cena naj se glasi franko vagon meja tranzit.

300 m³ bukovih parjenih neobrobljenih plohov: debelina od 50 mm naprej, dolžina od 2 do 4 m (stopnjevaje od 10 do 10 cm), širina od 26 cm naprej. Kakovost: 60—70% čisto grč in srca, 40—50% II. z nekaj srca. Dobava: od meseca marca 1931 sukcesivno naprej. En vagon kot vzorec takoj, kupec je voljan dati nekaj denarja po dogovoru kot na račun za siguren odjem robe. Cena naj se glasi za m³ franko vagon meja via Postojna tranzit.

300 m³ bukovih naravnih neobrobljenih plohov: debelina: 20, 38 mm 20%, 60, 70, 80, 100, 120 in 150 mm 80%; dolžine: od 2 m naprej (stopnjevaje od 10 do 10 cm); širine: pri 20 in 38 mm od 18 cm naprej, pri 60, 70, 80, 100, 120, 150 mm od 26/27 cm naprej. Kakovost: lepi monte, I., II., III. (iz sredine krnja bi bilo najbolje testone rezati). Dobava: od meseca marca 1931 sukcesivno naprej. — Cena naj se glasi za m³ franko meja Postojna, kupec je voljan dati nekaj denarja po dogovoru kot na račun za siguren odjem robe.

Bukove frize: parjene, suhe, prima, z običajnimi nadmerami. Dolžine: 30, 35, 40, 45, 50, 55 in 60 cm. Širine: 5, 6, 7, 8 cm, največ 5 in 6 cm. Debelina: 27 mm. Najnižja cena za m³ franko vagon meja via Postojna tranzit. Dobava takoj. Vzorec je zaželen.

500 do 600 komadov brzojavnih drogov, smreka, jelka, po možnosti sama smreka, suhih: od 8 m, v vrhu najmanj 11 cm, 1 m od tal 18 cm; od 9 m, v vrhu najmanj 11 cm, 1 m od tal 20 cm; od 10 m, v vrhu najmanj 11 cm, 1 m od tal 22 cm; od 11 m, v vrhu najmanj 11 cm, 1 m od tal 23/24 cm; od 12 m, v vrhu najmanj 11 cm, 1 m od tal 25 cm. — Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna ali Sušak pristanišče.

1 vagon neobrobljenih bukovih plohov, I., brez grč, 27 mm. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Rabi se tudi bukovina v debelinah 33 in 38 mm, I., brez grč, kakor tudi I., II., mešana roba. — Cene naj se glasijo franko vagon meja Postojna tranzit.

Bukovi neobrobljeni plohi, ca. 150 m/, od 2 m dolžine naprej, debeline 27/40, 38/60, 60/50 mm.

Ca. 1500 m³ bukovih testonov, 60% od 9/10" — 49% od 4/8".

Ca. 200 ton škart testonov. — Vse cene je treba navesti franko vagon prihod Sušak pristanišče.

20 vagonov lepega bukovega oglja za tedensko dobavo po 2 vagona do konca decembra tekočega leta. Plačljivo akreditiv. Ponudbe naj se glasijo franko vagon meja via Postojna tranzit.

Več vagonov oglja samega ocellulo. — Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

Borovi piloti: 10 komadov dolžina 14-70 m, 5 komadov dolžina 12-50, 3 komadi dolžina 11—, 2 komada dolžina 10—, 2 ko-

mada dolžina 6-50, premer v sredini 30 cm. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

3 vrsti lepih lipovih plohov: 10% od 2 do 3 m, 90% od 3 m naprej, širina od 20 cm naprej, debeline od 50 do 100 mm. — Cena naj se glasi franko vagon meja Podbrdo.

Borov jamski les, obeljen, raven in sicer: 300 komadov od 2 m, s srednjim premerom 18/20 cm; pod ladjo.

Pravilnik za nadzorstvo nad živili.

(Nadaljevanje.)

Prepovedana je prodaja pokvarjenih masti in masti s previsoko stopnjo (nad 2% pri masti za pripravljanje hrane) kisline.

Prav tako je prepovedana prodaja masti od hiše do hiše.

Olje mora biti značeno po imenu surovine, iz katere je izdelano, n. pr. bučno, olivno, sezamovo olje itd. Ako pa je pripravljeno iz več vrst surovin, mora nositi samo označbo: »Olje za pripravljanje hrane«.

Žarka olja in taka olja, ki se bo okusu čuti v njih kislina, se ne smejo prodajati.

Prodaja olja od hiše do hiše je prepovedana.

Pšenična moka je določena za prodajo v naslednjih tipih: št. »Ogg« in »Og« (moka za pecivo), št. »2« (moka za kuhanje), št. 4« (krušna moka prve vrste), št. »5« (pšenična moka), št. »6« (krušna moka druge vrste), št. »7« (krušna moka tretje vrste), št. »8« (krmilna moka).

Mešanje moke različnih žit in leguminóz je dovoljeno samo z natančno označbo sestavnih delov zmesi. Pokvarjena moka in žito sta prepovedani v prodaji in ne smeta imeti nikakršnih rudninskih primesi. Barvanje žita, moke in leguminóz je prepovedano.

Kruh se sme prodajati samo v kosih (štrucah) po $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, 1, 1 $\frac{1}{2}$, 2, 2 $\frac{1}{2}$ in 3 kilograme, če ni pripravljen kot pecivo ali kaka druga specialna vrsta kruha, ki se prodaja v teži izpod pol kg (žemlje, preste itd.). Razlika v teži sme biti največ 3% pri svežem in 5% pri starem kruhu.

Pravilnik predpisuje največjo snago pri pekarijah ter izključuje osebe z na-

ležljivo boleznijo od izdelovanja in prodaje kruha. V trgovini, kjer se prodaja kruh, se ne sme prodajati takih snovi in predmetov, ki bi kakorkoli lahko vplivali na kakovost, duh ali okus istega.

Ako je kruh napravljen iz različnih snovi, mora biti to posebej označeno. Razen kuhinjske soli ne sme imeti kruh nobenih rudninskih snovi.

Za specialni kruh in pecivo veljajo v glavnem vsi ti predpisi in mora biti pecivo po svoji kakovosti pravilno označeno. N. pr. mlečno pecivo mora biti pripravljeno iz mleka, jajčno pecivo pa mora imeti najmanj 150 gramov jajca na 1 kg. Jajca se morajo uporabljati cela (beljak in rumenjak).

Barvanje kruha in peciva ni dovoljeno.

Kvas mora biti svež, brez primesi in brez vsakih sredstev za konzerviranje.

Kot jajca se smejo prodajati samo kurja jajca, dočim morajo biti ostala označena po vrsti, n. pr.: gosja, račja itd. Kot sveže jajce se sme prodajati samo blago, ki razen snaženja ni predelano na drug način.

Prodaja pokvarjenih jajc za hrano je prepovedana.

Konservirana jajca v apnu, vodenem steklu ali slično se morajo kot taka označiti in sicer z načinom konzerviranja na omotu, zaboju ali posodi. N. pr.: »Jajca konzervirana v vodnem steklu« i. t. d.

Jajčne konzerve morajo odgovarjati v posušenem stanju sušini jajca ter je prepovedana uporaba katerikoli sredstev za konzerviranje.

Dalje prihodnjič.

Trgovci, nabavljajte svoje potrebščine pred vsem pri trdkah, ki z oglasi podpirajo vaš tisk!

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Najboljše med najbolj-
šim vrvarskim blagom
se izdeluje v
Grosupijem.

Varstvena znamka ga-
rantira za izbrano, ne-
prekosljivo kakovost. To
je blago, ki bo de zado-
voljilo Vaše odjemalce.
a Vam zagotovilo tra-
jen dober zaslužek, ki
ga dajejo le zadovoljni
odjemalci. — Poskusite
tudi Vi!

Obvestilo!

MANUFAKTURNA VELETRGO-
VINA R. MIKLAUC, »Pri škofu«,
Ljubljana, katera obstoja že preko
60 let in razprodaja na debelo in
drobno manufakturno, sukneno in
vse v to stroko spadajoče blago, na-
znanja svojim cenj. odjemalcem, ka-
kor tudi vsem gg. trgovcem, ki kri-
jejo svojo zalogo v Ljubljani, da je
povečala svoje trgovske lokale v celo
prvo nadstropje.

Tvrdka drži na zalogi samo blago
iz priznanih najboljših svetovnih to-
varn v veliki izbiri in najnovejših
vzorcih; cene so vsled prvovrstnih
zvez jako ugodne. Zaloga se lahko
vsak čas neobvezno ogleda.

Za mnogotočen obisk se priporoča
cenj. občinstvu trdk

R. MIKLAUC

„PRI ŠKOFU“ — LJUBLJANA

Lingarjeva — Medarska ulica — Pred škofijo

GOSPODJE TRGOVCI!

PRIPOROČAJTE VAŠIM CENJ.
OD EMALCEM NAŠO PRAVO

KOLINSKO CIKORIJO!

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE
IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRA-
ŽENE KAVE, MLETIH
DIŠAV IN RUDNINSKE
VODE

TOČNA IN SOLIDNA
POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

Lastnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovci«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, oba v Ljubljani.